

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Külös-monostortúra 1867. sz.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-ször 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetéseket felvételnek Bécsben Oppelk Alajossal (Wollzeile 21. sz.) és Haasenstein és Voglornál (Wollzeile 9. sz.).

Nyitvatartás: Csak hétfőn 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó hivatalnál kezelik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY” 1868. évi folyamára.

A „K. Közlöny” előfizetési ára:

Egy évre	12 forint o. ért.
Félévre	6 „ „ „
Évnegyedre	3 „ „ „
Egy hóra	1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Pest, decz. 15. 1867.

Az államadósság fölötti általános vita ma befejeztetett, oly hosszas discussio után, minél hosszabb alig folyt valamely kérdésben.

Az érvek mindkét s illetőleg három oldalról is annyira kimerítették, a mint a tárgy fontossága követelte, s a mi az érdeklött összes nemzet felvilágosítására éppen szükséges volt.

Mindenki egyetértett az alapgondolatokban, mert mindenki fájdalmasan érezte, hogy jogtipró és vesztesítő kormányrendszerek által nagy adósság sújtott a monarchia népeire, mindenki érezte s nyilván kimondotta, hogy Magyarország népe ezen hire, tudta nélkül rakott adósságokban, alkotmányos jogainál fogva osztozni nem tartozik; de senki sem volt, a ki merészelte volna állítani, hogy akár egyetértve a monarchiával, akár fegyvert is fogva azon összeköttetés ellen, melyet az összemaradásból állunk, akár teljes önállásunkat képezve, akár más hatalomnak vetve magunkat alá, egyszerűen: bármilyen politikai helyzet képes legyen minket megmeníteni attól, hogy az államadósság terheiben részt vegyünk. Mint átoksúly maradt ez a népekre, melytől nem egy ország, hanem egész Európa államrendjének fölforgatása ha fölmenthetne.

Tisztában voltak ezzel Magyarország minden pártjai már 1861-ben, midőn közegetérettel fogadták el az oly emlékeztetés feliratnak az államadósságra vonatkozó ígéretét, tisztában voltak 1867-ben, midőn ez ígéretet törvénybe iktatták, s tisztában voltak s vannak most is, midőn e törvény teljességének perczei megjöttek.

Egyik párt húzni-halasztani kívánta a dolgot, s valóban az ember az elvállalt adósság meghatározását szereti is minél tovább húzni-halasztani, mert az oly kötelezettség, mely szemmel láthatólag túlterheli erőnket, kevésbé lehet kedves, habár tisztában vagyunk vele, hogy előbb-utóbb teljesülni kell annak, mint a halálnak, s teljesülni minél tovább halasztva — minden valószínűség szerint — annál nagyobb áldozatokkal.

De éppen a kiegyezkedés az, a mit halogatni éppen a gyengébbnek a hatalmas ellenében soha sem czélszerű, akkor, ha megérthette azon perczet, hogy a hatalmas kíván vele egyezkedni; bizonynyal az ily hajlandóságra oly rendkívüli események folynak be, melyek az időkhez és körülményekhez vannak kötve, mely utóbbiak pedig igen hamar tetemesen megváltozhatnak.

Mi erdélyiek éppen okunk arra nézve, hogy az idő és alkalom fölhasználásának halogatása mindig a hatalmasra nézve előnyös. Jól emlékeztetünk a Leopoldi kiegyezkedés genesisére. Nem tetszettek törvényhozásunknak a császár s király első ajánlatai, melyeket Erdélynek a magyar koronához való visszacsatlásának föltételeként ajánlott, s midőn atyáink halogatták a kiegyezkedést, nyerték csakhamar azt, hogy az előbb tett ígéretet nagyrésze visszamondatták, s bizonynyal, ha végre a Leopoldinum diploma szerkesztésekor is halogattuk vala a dolgot, csaknem bizonyos, hogy azután még kevesebbhez jutottunk volna.

Egy nagy kénytelenségnek engedett tehát az összes nemzet, s az idők s körülmények fölhasználásának törekvése vezette a többséget fontos elhatározásában.

Igen természetes, hogy mind a két fél közt az egyezkedés foly, egyik fél sem hajlandó a nyilvánosság előtt teleplezni azon előnyöket, melyet a kénytelen köteletség elvállalásánál magának kieszközölni sikerült. Itt is mind a két fél pénzügyminisztere csak azután kezdte szellőztetni a helyzet előnyeit, a mint a törvényjavaslatok általános elfogadásának bizonyossága állott be.

Ellenben a tanácskozások zártabb köreiben az egyes osztályok tárgyalásainál legalább a mi pénzügyminiszterünk kész volt az osztályok minden kívánataira részletes felvilágosításokat adni, s ezek meggyőzhettek mindnyájunkat, hogy ezen terhek kevésbé sújtólag fognak érinteni, mint a hogyan e részben az 1848 diki követelések az akkori bécsi kormány részéről oly szigorúan és fenyegetőleg föltették, sőt kevésbé sújtólag, mint a hogy éppen a hányad kérdésének megállapításával adóképeségünk viszonylik Ausztria adóképeségéhez.

Kérdésen kívül van a szerencsétlenségben is szerencse, s ha valaki a torony ablakból kilöketve testének egyes tagjait meg lehetősé összerúzza, mondhatja szerencsésnek magát, hogy agyveleje szét nem locsant, hogy élete megmaradhatott; a birodalom historiai fátuma oda lökte Magyarországot is az egyezkedés kényszerűségébe, s ha életét s jobb reményeit, szabadságát s önfenntarthatóságát a nemzet megvédhette, joggal mondá a pénzügyminiszter, hogy szerencsés alku kötöttet.

És ezt eléggé mutatják a számok is. Ausztria az utóbbi évtizedben minden évből 40—50 millió deficittel mászott ki, a melyből adónk arányához képest 10—15 millió deficit esett reánk.

Most a deficitet ez örök szaporodásnak megzáróztatásának kitétele helyett, s ha külsemények meg nem zavarnak, az ígéret tényre válik, most a magyar királyságnak az utóbbi években rendetlen és vesztesítő kezelés mellett adóját számítva össze a szükségletekkel, három s négy millió között deficit mutatkozik, s ez is csak a jövő évre. Am de e deficit nem bizonyos, sőt a magyar pénzügyi körökben teljes reménnyel vannak, hogy észszerűbb gazdálkodás által nemcsak hogy deficit nem lesz, de képes lesz a miniszterium az adókban is már a jövő év elején jelentékeny könnyítéseket tenni, képes lesz mielőbb egy ötödésszel alább szállítani a só árát, képes lesz a dohánynak saját szükségletünkre kis mérvbeni termelését is nem túlnyomástó adó mellett eszközölni, s képes lesz sok oly terheken könnyíteni, melyeket oly kormány tekintetbe nem vett, mely csak arra törekedett, hogy a nemzetet kiszivatyttyuza.

Kétségen kívül elég adóteher marad rajtunk, hogy nyulhatik is a nyakunk alá; de az bizonyos, hogy ha kedvvel látunk dolgunkhoz, takarékoskodunk s iparkodunk, a mint szabad és jóra való nemzethez illik, nyakunk nyulhatik ugyan, de kitörni nem fog.

Az ország kénytelen volt beleharapni a savanyu almába, melyet sokkal nagyobb adagban erővel, fegyverrel, szuronyal is beléje tömtek, s mely épp e miatt napról-napra, évről-évre tömegében s terhében növekedett volna.

Az érvek és okok kitéjtve tisztán állanak a nemzet előtt, s az elég érett bizonynyal azokat felfogni s méltatni.

Dózsa D.

Kolozsvár, decz. 20. 1867.

(K. A.) A régiek nagyon szerették az anekdotákat. A régenmult volt szülőanyja azon adomának is, mikor a nő a falat feketének állítja, s így argumentált: „fekete, mert férjem fehérnek mondja azt.” A jó öreg, ugy látszik, nem dicsekedhetek néhány olyan román journalistával, a minő nekünk van, másfélben hasonló logikát illusztráló, nem lettek volna kénytelenek a házasság életi titkai közt kutatni.

Nem is e megkérgesedett opponálóknak akarjuk a kétszerkettő négyet demonstrálni, hadd igazítsa velők Sysiphus, nekival munka ez; de, mert az eddig mérsékelt politikát követő „Tel. Rom.” is kezd már a levegőben uszkalni, s pár munkatársa jeremiádjával az előbbieket utolérni siet; nem

néllőzhetjük hallgatással az e lapban jóformán csak most reproducált azon vádat, melyszerint „a magyar nemzet méltánytalanul járt volna el a románokkal szemben.

„Eddig — ugymond a „Tel.”-ban egy mosnara kesernyésedett szív — mérsékelttérén állottunk, mert reméltünk a méltányosságban... Csalódtunk!”

Lesznek tehát ezután eddig nem látottak és eddig nem hallottak!

De az ég szerelmére! mi keserítette el annyira azt a marosmenti úri embert, hogy egy lapot alapjában megingatni, s iránytűjét homlok-egyenest ellenkező oldalra forgatni induljon.

Van oka rá, fontos oka van. Az ő száma „millió”; s gyaníthatólag mégis kiválasztottak valahonnan. Komolyan szölv: ellpillant a Cyblestől a Retyezánig, s azon kellemetlen felfedezésre jön, hogy a magyar hivatalnokok száma a románokénál magasabbra rug; s ezt most sem feledheti, mikor az egész választási actus már jó mélyen lemerült a mulandóságba.

„Uram legyünk méltányosak!” szokták önök felkiáltani oda át.

Tiszta szívünkkel öhajjuk, hogy e szép monda, ne maradjon meg meddő phrasissnak; pedig ha a méltányosság fogalmával nem akarunk tisztába jöni, fájdalom, csak annak marad biz az. Ugyan kérjük is szépen a „Tel.” irányának fenyegetőjét, mit ért a méltányosság alatt?

Egy erdőt közösen használt két testvér egyike így szól egyszer másikához: Testvér, legyünk egymás irányában méltányosak, add nekem az egész hasznót.

Reméljük a méltányosság fogalmának hasonló megoldását ott a Maros mellett is lenevetnék.

S ha így van, ugyan miképp lehet jó lélekkel állítani, hogy a hivatalokból a románoknak nem jutott ki elég osztályrész? Pedig nagyon rég lovagolnak már némelyek ezen a veszélyes pályán.

Hát felelték-e, hogy éppen román lap nyilatkozott e tárgyban nem rég elismerőleg, kiemelve különösen Kolozsmegyét?

Talán jó volna felhagyni az ámitással, hogy oly sok százezer lélek után csak ennyi, meg annyi hivatalnokuk van. E helyett sokkal méltányosabb eljárás lenne a „Tel. Rom.”-tól is, ha előbb egy kis körutat tenne a „Cybles és Retyezát között”, s csak azután határozná az ily desperatus cikkek sorsa s a hadizenet kérdése felett.

Avagy arról van-e meggyőződve, hogy több arra képesített román van hivatal nélkül, mint magyar? Aligha; s ha marosmelletti correspondense által nem engedi beköttetni szeméit, azaz, ha akar, minden Künstlerei nélkül meglátja a valót. — Bátran állíthatjuk, hogy 10-et fedezhet fel addig hivatalnökkül magyart, míg egy román; természetesen csak az erre qualificáltakat értjük, mert azt csak nem kívánja talán, hogy minden jubás egy-egy alispánna, vagy éppen consulariussá ütessék. Tehát, ha a méltányosságról helyes fogalma van, akkor nem a népszám, hanem a hivatalra képesítettek számához méri az arányt, midőn nem leendő oka lapja szellemét a marosmelletti úrral turbált, sem a méltánytalanság alaptalan s elkopott vádját bánytorgatni, hanem megadja az elismerést e részben is, mint megadta már a román nemzet józanabb, legnagyobb része.

Vetheti tán ellenünk, hogy vannak helyek, hol nem áll az intelligenciára felhozott arány. Igaz, ott van a Királyhágón innen Naszódvidéke, s ha még Fogarasra is hivatkozni akarnak, ám legyen, hanem aztán valjón hány hely is van e törvényhatóságokban magyarok által betöltve?

Nem is említhetjük, hogy kormánysszék, királyi tábla stb. éppen nem szenvednek hiányt román hivatalnokokban; elhallgatjuk, hogy országgyűlésünk, kormányunk nyilatkozatai után minden nemzetiség jogos igényeinek kielégítését várhatja, s nem kívánunk utalni eddigi elkeseredett ellenségünk a „Herm. Zig.” elismerő nyilatkozataira, s a magyar kormány tapintatos eljárása által eszközölt hódolattára: csak is az oly élesen megáradott törvényhatóságok eljárásaira akarunk némileg reflectálni.

A vád az, hogy nem választottak be elég román, sőt a megválasztottak is kiválasztottak ingertelűségükben.

Már, ha csakugyan létezett ily ingerültség, aligha tévedünk, ha hiszszük, hogy az inkább a magyar ajkú provisoristák, mint a románok ellen fordult, aztán birt is az némi alappal, tessék elhinni. Több esetet volnánk képesek felmutatni, hol csak is azért hagytak meg állásában valakit, mert román, pedig aligha birta némelyike nagyobb mér-

tékben a közbizalmat, mint a kiejtett magyar tisztviselő; s ezt így tudja is mindenki, csak az nem, kinek nincs akarata reá. Vagy arról aztán, kit kiválasztottak, kezkesedik a „Tel. Rom.”, hogy teljesen ártatlan volt az alkotmány és törvényellenes dolgokban? Egyszerint kérdezzük, minden vélemény nélkül.

Szeretik némelyek ellenvetéstül a román bizottmányi tagok csekélyebb számát hozni fel; ugy hiszik, hogy ha majoritásban lettek volna, bizonynyal mind románra szavaznak, persze minden tekintet nélkül az illető qualificatiójára. A méltányosságnak ez is egy sajátos demonstrálása, hanem — maradjanak meg az ő hitökben, nekünk nincs kedvünk ezt a szegénységi bizonyítványt adni a román bizottmányi tagoknak, ennél jobban tiszteljük politikai érettségüket.

Bizonyítgatják fennebbi állításukat az 1863-iki követválasztásokkal, midőn több román vehetvén részt a választásban, nagybórá román jelölték lett a diadal. Nem tagadjuk, hogy egyes helyeket illetőleg e tény áll; de itt nem árt talán fontolórá venni, hogy a bizottmányi tagok legnagyobb részét a politikai belátással bíró intelligentia képezi, a követválasztásoknál pedig az ily belátással nem bíró nép képezi a majoritást, melyet önző célokra működtetni, aranyhegyek ígérése mellett sikerült néhol néhány halálba centralisálónak. — De még nem is egészséges ezt gyakran bolygatni; mert ha nem is a löcséhez kötte vitték votisaloikat, mint egyik község bírája az 1859-iki olasz hadjárat alkalmával az önkénytest, akadhat, ki az „önkénytes” votumok mimódoni beszerzését igen épületes példákkal illusztrálna is, melyek aligha azt bizonyítanák, hogy néhány recrimináló a román nemzetet képviseli.

Hanem visszatérve szorosan vett tárgyunkra, még csak annyi mondani valónk van a „Tel. Rom.”-nak, hogy véleményünk szerint, nem elég higgadt felfogásra, nem elég hazafiságra és nem elég jóakaratra mutat egyes hivatal vesztett egyén lamentatioiból stante pede nemzetiségi kérdést kovácsolni: mert végül is, legyen az román vagy magyar, ugy hiszszük, mihielyt egy másiknál jobban van qualificálva, e felett előnnyel bír. Így vélekedtek és nem másként a törvényhatóságok, s talán így van meggyőződve a „Tel. Rom.” is.

Aztán végül is, ha olyan égő vágygyal csügünk mindnyáján a hivatalokon, pusztán a hivatalokon, s egy kis irnoki állomáshól mindjárt európai kérdést csinálunk, soha sem lesz megnyugvás mi közöttünk. Már pedig olyan égő vágygyal fogunk csüggeni, ha a fiatalabb nemzedéket, kivétel nélkül, e pályára készítjük, mellőzve minden más, sokkal jövedelmezőbb tért. Százezekre megy majd a hivatal képesítettek, s így arra jogosan is igényt formálók száma, s hol lesz aztán az az állam, mely mindezeket elhelyezni tudná, hol az az államkincstár, mely fizethesse, s hol az a nép, mely az ilyen kincstárt megtölthesse?

Pedig igen jól tudhatná a Maros melletti correspondens is, hogy alkotmányos államban különösen, a hivatalnokai kenyérnél zsirosabb falatok is vannak; avagy látott-e az abszolút kormány alatt is lelkiismeretes hivatalnokot meggazdagodni? Aligha; hanem arról bőven tudomást szerezhetett, hogy igen sok hasonlíthatatlannal jobban jutalmazó tér van, hol éppen ugy lehet szolgálni a hazát, s szerezni az érdemeit.

A történelem, a jelenkor, az élet bizonyítja, hogy azon ország legszerencsésebb, hol legkevesebb a hivatalra vágyók száma, s erre nem csak a „Tel. Rom.” figyelmét hívjuk fel; s ezért korántsem ütközünk meg, hogy az intelligens román fiataloknak is legnagyobb része a kérdéses pályát választá működési területül, ezt a kor szelleme, a körülmények hozták így magukkal, ez közös, eddig szinte ki nem kerülhetett hibánk mindnyájunknak; hanem valamint nem tenne szolgálatot a magyar nemzetnek azon közlöny, mely a jövő nemzedéket kizárólag e térre igyekeznék csábítani, ugy aligha saját nemzete javára dolgozik a „Tel. R.” is, midőn egy-egy hivatali állást országos kérdésévé téve, oly fényes nymbuszban tntet fel az annak homályos oldalaiat még ismeretlen újabb nemzedék előtt, hogy végre egész élte boldogságát ettől feltételezi, s ha a concurrentia árja miatt történetesen el nem éri, egész életét át szerencsétlen, s a hazának egy békétlen, a társadalomnak egy haszonvetetlen tagja lesz.

Ime tehát, hova hullnak vissza a magyarok ellen minden igaz ok nélkül intézett nyilak; azért sokkal helyesebben cselekszik a „Tel. Rom.” is, ha megkéri szépen azt a Maros melletti úrat, hogy ne bántsa eddigi — saját szavai szerint — mérsé-

kelt magatartását, s ha halad a józanabb, a bázissabb részzel a valódi méltányosság csillagzatának vezérlete alatt, a közös cél, az alkotmány megszilárdítása a közös haza boldogítása felé.

„Együtt élünk ezer éven át, megosztottunk örömet, bánatot, kerüljük tehát a még teljesen be nem tett iránti szélesbítését!” Igy szolt gyakran maga a „Tel. Rom.”, és mi örömmel viszhangozzuk; hanem aztán, ha okkal, ok nélkül egymás hajának huzogatására indulunk, akkor mind e sok szép szó nem egyéb pusztá szónál, üresen csengő phrasinál.

Kolozsvár, decz. 20. 1867.

A „M. Polgár” mai számának vezércikke, aláírva K. Papp Miklós úr által, egyenesen nekem van adressálva; oda van téve — nem tudom kinek, ha csak nem olvasóinak rettentésére — az is, hogy „M. I. azaz: egész cikksorozat lesz belőle, s az egészről a látszik, hogy —

Olvasa el, a kinek tetszik, s ítélje meg, hogy mi látszik és mi az, a mi nem látszik belőle.

Részemről csak nagy türességet látok, s hiába keresek benne egy eszmét, a mihez feleletemet kössem, hogy az ne legyen csak feleselés.

Semmi argumentum, semmi cáfolat! A do-logra semmi, de semmi! Mind csak állítás és zugolódás!

Gyermekes módon bepanaszol Dózsa Dani barátomnak, hogy nem az ő, t. i. P. M. baloldali izlésére vezérlem a „Közöny” szerkesztését. Mulatságos!

A „Közöny”-ben — ugymond — „affektált úri göggel kiabálunk le hozzá!” Tisztelt „szerkesztő” úr! olvassa-e ön a „Hon”-ban legalább a Csernátony úr cikkeit? Hát a humor és satyra csak „úri gög”-ből származhatik, s kiüldözendő az irodalomból, ha egy jobboldali lap is bátorodik abból legalább 50 perccel kevésbé éles dolgokat közbeszólni? Ej, ne tegye magát neveltségessé a „M. Polgár” effélékkel!

Azt mondja az „elvi kérdések feletti viták” kedviért alapított azon baloldali lap. Tehát mutassa meg azt legalább jövő számában! Annyi bizonyos, hogy „elvi kérdések feletti viták” még eddigelé nem sok zavart okozott sem nekünk, sem másnak.

En, igaz, hetekkel ezelőtt két kérdést tettem fel a „M. Polgár”-nak e lap 142. és 144-dik számában, egyikben arra figyelmeztetvén, hogy azon lap a baloldali állásponton túl téved; a másikban, hogy éppen ellenkezőleg, s így végleteken hanyatlik. És a szerkesztő úr szíves volt megígérni, hogy megmagyarázza, miért nem ragaszkodik szorosan a „Hon” álláspontjához. Hetek mulva is köszönettel veszem, s az magának a „M. Polgár”-nak sem fog ártani.

Távol legyen tőlem, hogy egyebet akarjak, mint azon lapot határozottan egy állásponton végre megállani látni, s hivatkozom magára azon lap szerkesztőjére: vajon midőn a „M. Polgár” indult és programjának szétválását az akkori „Korunk” megtagadta, nem mellékeltem-e azt gondolkodás nélkül? s nem ajánlottam-e többször azon lapot mint baloldali organ az reményben, hogy tisztességes eszmecserére adand alkalmat, s azon elvből, mert a pártlapok szükségesek.

A mi K. Papp Miklós úr „szelleműs” styljét illeti, figyelmeztetem Buffon mondatára: Le styl c'est l'homme!

Halmágyi Sándor.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése decz. 15-én.

A miniszterek közül jelen vannak: Andrássy Gyula gróf, Lónyay Menyhért, Mikó Imre gróf, Eötvös József báró, Gorove István, Wenckheim Béla báró.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Bónis Sámuel mult alkalommal tett bejelentése következtében határozati javaslatot terjeszt elő a határörvidékre vonatkozólag. — Ezután

Kiss Miklós interpellálja a közlekedési miniszteriumot: vajon történt-e intézkedés a kormány részéről, hogy a különböző vaspálya-állomásokon többnyire a szabad ég alatt felhalmozott gabona, melyet a közlekedési eszközök elégtelensége miatt nem lehet rögtön tovább szállítani, a bekövetkezett esős és havas időben meg ne romoljék?

Gr. Mikó Imre közlekedési miniszter irásban kérte magával közöltetni az interpellációt, melyre közelebb válaszolni fog. — Mire

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter szólott az államháztartás törvényjavaslatához. Világosan jellemezte azon állást, melyet a miniszterium az egy-ség megkövetelésénél elfoglalt, s megjelölte a célt, mely felé törekszik, meg azon eszközöket, melyeket e végre használt. Kiemelvén továbbá, hogy ez egyezmény a törvény értelmében jött létre, Tisza K. indítványát vette bonczkes alá. Többek közt azon kérdésre felelve, hogy lesz-e deficit, megismertette az elveket, melyek az államháztartásban vezérlik. Végre a kamatreduccio-féle javaslatra tért át, s ennek érveit is az előbbivel együtt megdönté. Beszédét nagy figyelemmel hallgatta a ház, s hatása nem maradt el.

Elnök a pénzügyminiszter beszéde után szavazásra bocsátja a kérdést, s mint már mult számunkban említettük, a törvényjavaslat mellett szavazott 229, ellene 110 képviselő. Nem volt jelen 60; nem szavazott 3.

A képviselőház ülése decz. 16-án.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után több kérvény jelentetett be. Ezután Jókai Mór a konstantinápolyi magyarok kérvényét fejezi ki a képviselőház részvételeért, melyet a multkor előterjesztett ügyben (magyar leányok elcsábítása) tanusított.

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter két törvényjavaslatot mutat be.

Elsőben a kormány indemnyitit ké 1868. első évnegyedére, az 1867-ben megszavazott összes adók beszédére, —

Második a cukor, valamint égett szesz italok kivitelénél megterítendő vám- s fogyasztási illetékekről és a kisebb kazánokról szól.

Mindkét törvényjavaslat kinyomatik, s a 15 tagu pénzügyi bizottságnak kiadatik, a mely aztán véleményes jelentést teend ez ügyben.

Következett az államadósságokról szóló törvényjavaslat feletti részletes vita, s a felolvasott 12 cikkely szövege, pár lényegtelenebb módosítást kivéve, teljesen meghagyatott. — A függő adósságokról szóló pont így módosított: „A jelenleg 312 milliót tevő függő adósság mindkét fél közös jóállása alá helyeztetik; a változtatás tehát az, hogy most az összeg világosan ki van fejezve.

Olvasatik a vám és keresk. szövetség szövege, s a központi választmány erre vonatkozó jelentése; s reá azon előterjesztés, mely a reichsrath által ajánlott s a miniszterium által elfogadott módosításokat tartalmazza. Mire

Simonyi és Bónis felszólalása után Gorove István keresk. miniszter tartott egy eszmegazdag beszédet, melynek elején a kormány kiindulási pontjait adja elő. Visszatekintve továbbá a multa, kiemelte a jelen vívmányait, mint bizonyítványait függetlenségünknek.

Várady Gábor beszédében megtámadván a javaslat több pontjait, maga és elvtársai részéről egy határozati javaslatot tesz a ház asztalára, melyben egy szakértőkből álló enquete összehívása indítványoztatik.

Tisza Kálmán pártolja Várady határozati javaslatát.

Kautz Gyula Tisza érveit dönti meg és így végzi: Ez az első szövetség, melyet Magyarország 500 év óta kötött és mely oly befolyást szerez számunkra, a minőt eddig nem gyakoroltunk.

Bónis Sámuel üdvözlí a kereskedelmi minisztert a szabad kereskedés terén, s csak azt fáj-lalja, hogy a szövetségi javaslatban is fenntartott dohánymonopolium ellenkezik a kimondott elvvel.

Somssich Pál a szövetségi javaslatot elfogadja, a dohánymonopolium tárgyában a részletes vita alkalmával fog nyilatkozni.

Papp Mór történetet adja a szövetségi törekvéseknek, főlegliti, hogy az 1606-iki bécsi békekötésben először van rendelkezés az Ausztria és Magyarország közötti kereskedelemről. A szövetségi javaslatot pártolja.

Nyáry Pál pártolja Várady Gábor indítványát. Bánó Miklós legnagyobb vívmányának tartja a szövetségi javaslatot, ezt Várady is elismeri indítványában, mely csak a formára nézve tesz ki fogást.

Az ülés 4 óra után ért véget.

A képviselőház ülése decz. 17-én.

A képviselőház mai ülésében elnök kijelenti, hogy Széchenyi Imre gróf képviselői állásáról lemondott.

A napirenden levő tárgya a vám és kereskedelmi szövetség. Ghyeczy Kálmán elősmeri a tárgyalás alatti szövetség előnyeit, mely azonban Magyarország önállását csak névszerint tartja feun. Késztét fejezi ki, hogy a miniszternek lesz annak alapján annyi szabad tere, hogy elhanyagolt iparunk és kereskedelmünk megkönnyít terheken könnyíteni tudjon. Beszéde többi részében a Várady Gábor ajánlotta 15 tagu enquete bizottság szükségességét bizonyítja.

Perezel Mór a Várady által benyújtott indítványt pártoló beszédében rendreutastja Trelort, azon leczkélő hang miatt, melylyel a baloldal irányában élni szokott.

Várady Gábor indítványát indokolja, s kéri a házat annak elfogadására.

Lónyay Menyhért beszéde végén azon meggyőződést nyilvánítja, hogy az enquete-bizottság nem lenne képes valamely specifiuss célt elérni, kéri tehát a javaslat elfogadását.

Az elnök ezután felteszi a kérdést, s a javaslat elfogadtatik.

A főrendiház ülése decz. 17-én.

Sennyei Pál b. bemutatja s átadja a 15 tagu quota-bizottság jelentését. Felolvastatik, ki fog nyomatni.

Wenckheim Béla, külügyminiszter, felkéri az elnököt, hogy az államadóssági javaslat a képviselő háztól átküldetvén, utasítsa a 15 tagu bizott-

sághoz, hogy gyorsan elintéztetvén, napirendre tülzessék.

Majláth Antal nem ellenzi a rövid utoni elintéztét, de bevárának véli a képviselőház e tárgybani izenetét.

Wenckheim ezt természetesnek tartván, az ülés eloszlott.

Dózsa Dániel beszéde

(a képviselőház deczember 13-ki ülésében.)

Tisztelt képviselőház! Igen sokan talán azt kérdehetik magukban, hogy én, ki ekkorig némán hallgattam e teremben a tanácskozákat, hogyan szólalok fel éppen e kérdésben legelőbb, a mely legkevésbé alkalmas arra, már lényegénél fogva is, hogy általa a szónok népszerűséget keresen, hogyan tartom fenn a szólás jogát most, midőn már a tárgy minden oldalról annyira meg van vitatva s kimerítve, miképp alig remélhetni, hogy a szónok a figyelmet megnyerni képes lehessen. (Halljuk!)

De szölok e tárgyhöz, mert meg vagyok arról győződve, hogy ennél nagyobb horderejű kérdés még ekkorig nem állott a ház asztalán, s belátom, hogy éppen ezen kérdés egyik kulcsa a kö-zöttünk és Ausztria közötti kiegyezkedés megvalósulhatásának. (Helyeslés.)

Szölok e tárgyhöz, mert ezzel kapcsolatosan lelkemben a mult történelméből oly reminiscenciák merülnek föl, melyek nagy tanulságokkal utalnak arra, hogy a kiegyezkedés alkalmas szempillantásait felhasználjuk.

Volt egy idő még, midőn az ellenzék husz éves kitartó küzdelme után képes lehetett az uralkodót a szabadelvűség és előhaladás politikájának megnyerni, midőn kezébe ragadván a kormány-hatalmat erélyes és szabadelvű intézkedésekhez nyult s az alkotmányos szabadság teljesebb biztosítékául törvényt által létesíté a parlamentaris és felelős miniszteri rendszert.

Akkor is, mint most, nagy reményeken kezdett a nemzet csilingeni, szép álmokat álmodott a szabadság azon jótékony befolyásáról a nemzet szellemi s anyagi ujraalkotására, melyet a napokban cultusminiszter úr a szabadság termékenyítő erejéről szólván, oly meghatóan festett.

Egyszerre két eszme tünt fel, a mely a ház eldöntésére várt, mely, éppen a mint Pulszki képviselő tegnap mondá, felülről az őszinteség, alulról a bízalom hiánya miatt két fekete ponttá kezdett válni, mely nagy részben magában hordá a később keletkezett vihart, vagy legalább is annak egyik fontos okául szolgált. E két eszme volt az államadósság és hadsereg kérdése. Nagy agitatio keletkezett a kérdésnekben szölok pártok által a központon, mely szétáradott a megyékben, nagy tért foglalt el a journalistikában, az élelapok bizarr, néha az aesthetikai izlésre undorítóan ható torzképekkel érelték az ellenszenvet, s így láttuk lefestve a magyar katonát német lábón, s láttuk azon idegre ható torzképet, melyben az államadósság szerkerét húzó lovakra fejeik helyett a hon legkitünőbb fiainak, az akkori minisztereknek fejei voltak lefestve.

A reakció kapott e szélsősködéseken, sőt teljes erejéből igyekezett provocálni azokat s ürügyül használni fel arra, hogy az uralkodót a vett útról visszatértesse. Mi lett belőle? Az uralkodó Fel-ség, hogy meg ne kelljen szegnie esküjét, letette koronáját. S a nemzet, hogy megvéddesse alkotmányos vívmányait, kénytelen volt fegyvert ragadni kezébe. (Ugy van! Helyes!) Hogy azután mik következtek? megérezttük.

Tisztelt ház! (Halljuk!) E kérdés most szelidebb alakban jelent meg köztünk, a bal és jobb-közép az alapelvben teljesen egyetért, s a kérdés politikai hordejének s törvényességének azon formulázását, melyet szokott világos logikájával Bónis képviselő tett föl, kérdésen kívül mind a két párt aláírja. És természetes is, mert a jobb- és balcentrum történelmileg nem is külön párt, a régi ellen-zéket foglalja ez magában, mely, a mint a külön-féle kérdéseknél észlelhetttük, a fölveken nem tért el egymástól, s így e kérdésben is a fölveben egyetért, csak a kivitel módzataiban van az el-térés.

Éppen ezért gyakran van a két párt annak kitéve, hogy egymással kicsinykés ellenzékieskedés miatt küzd, vagy, a mint a miniszterelnök úr a napokban kifejezte, minden áron opponál. (Halljuk! Mozgás a bal-középben.)

Éppen nem akarom ezzel a bal-közép tagjait sérteni, kiket nagyra becsülök, ez a dolog természetében fekszik. Angliában, hol historiai pártok állanak egymással szemközt, soha sem történhetik az, a mi itt éppen ez órában történt, hogy midőn a miniszter az ellenpártot felszólítja, hogy saját nézetére nézve vállalja magára a kivitel felelősségét, ez magára ne vállalná. A párt olyat nem követelhet, a minék kivitelében nem biztos. Az angol pártok épp azért csak nagy kérdésekben s egy idény alatt alig egyszer ütözköznek, de akkor ütözköztek eldöntő. Mindamellett Anglia is volt a miénkhez hasonló helyzetben ezelőtt m. e. 140 évvel, midőn nagy politikai események folytán a thori párt minden befolyástól leszorult, s a whig párt ragadván magához a kormányt, annak missioja folytán alakult meg belőle az ellenzék is. Egy alapelvök lévén, kénytelenek voltak kicsinykés pártcsatákat

folytatni, s megtörtént Pitten is, hogy a miért, mint ellenzék, hevesen támadta meg a kormányt: később pártja kormányra jutásával ugyanazt védelmezte.

Tisza Kálmán t. képviselőtársunk azt kívánja, hogy a miniszterium készítsen költségvetést bel-szükségeinkről s a birodalmi közös költségekről, s az így megalapított költségvetésen felül a mi fölölseg marad, azt fordítsuk az államadósság fű-dözésére.

Részemről ezt igen határozatlan definitionnak találok. Auguri mondat ez, melyet mindenki külön-bözőképp értelmezhet, a minthogy a baloldalon is különbözőleg értelmeztek. Például Várady Gábor t. képviselőtárs eléadta egész a keszthelyi gazdasági intézetig azon köznevelési s agriculturái inté-zetek sorát, melyek az ország segélyét igényelnék. A figyelmes hallgató fejében ezer hasonló eszme kelt. Beszédje alatt szüntelen előttem lebegett egy mondat, melyet talán Benthamból olvastam egy-koron, miképp alig születék meg a törvény, s már megszületett az eszme is annak kijátszására. Ha mindazon szükségeket beszámítjuk, a melyek égetően sürgetők, úgy bizonynyal igen kevés, sőt mi sem maradna jövedelmünkbel az államadósságra. Ám pedig mindkét oldal elismerte, hogy azt fizetni, abban részt venni kell.

Ivánka képviselőtársunk némileg határozot-tabb téren járt, ő kimondá, hogy vegyük számba az ország legszükségesebbre vett költségeit, s a mi ezekből felülmarad, azt adjuk oda.

Ámde a legszűkebb kör is határozatlan fogalom. Egy vicesópp igen szűk kört foglal el, de ha egy görösvén vizsgáljuk, számtalan élő lényt lá-tunk abban, ott üdög egy elhízott potrohos alak, mellette szökel, mint könnyű silfida, más alak, ha-sználó ahoz, melyeket a hold lakóiban fest az em-beri képzelet, tovább más alak, oldalán fegyver látszik, talán azon kisvilág katonasága? s még temérdek türesség marad fenn ekkor is.

E szerint azon szűkre vont követelés is, mit Ivánka képviselő formulázott, annyit foglalhat ma-gában, a mi felül az államadósságra igen kevés fog jutni.

A központi bizottmány által elfogadott minisz-teri javaslat határozott számokat foglal magában, részemről nem osztom Jókai képviselő azon néze-tét, hogy annak elfogadói egy tres váltót (egy hang: betöltetlen), igen betöltetlen váltót irnak alá.

Számítások állanak előttünk, melyek szerint azon országos kiadások mellett, melyek a tavalyi budgetben vannak foglalva, s melynél az alkotmá-nyos és municipalis kormányzat drágább nem lehet, az államadósság ajánlott összege nek elfogadásával 3—4 millió debet mutatkoznak a jövő évre, minthogy azután az egysúly helyrehozását remél-lik a pénzügyminiszterek.

E deficitet a helyesebb kormányzás maga is kiegyenlítheti. Ismerjük Ausztria költséges kormány-zatát, hol csak a 300 millió direct- és indirect-adók behajtása 60 millió kiadást emeszt fel, míg Porosz-ország aránylag e czélra alig ad ki felannyit.

Az osztrák katonáskodási rendszer a porosz vagy svájci rendszerhez képest a kiadásnak még nagyobb különbségét mutatja Kolb s más össze-hasonlító statistikusok szerint.

Jó kormányzat, helyes beosztás elenyésztet-hetik e kis deficitet, a minthogy ez most is remél-hető; de maradna bár fenn e deficit, én Madarász úrnak a népszavazásra hivatkozását alkotmány-ellenesnek s törvénytelennek tartom ugyan, de ha ez megtörténhetnék is, azt mondanám a népnek: im te szegény nép, ki 5 frt adót fizetsz, s békés munkád után élsz, akarsz-e az ideí jötermésből összes adód után még 25 krt fizetni, hogy ezáltal azon béke, melyet Ausztriával kötöttünk, megvalósuljon, hogy te olcsóbb sóhoz s dohányhoz juss, s hazánk szabadsága, melyet már visszavittunk, fennmaradjon, avagy később vagy kockára tenni a kiegyezést s kitenni magadat s hazádat mind azon veszélyek lehetőségének, melyeket csak most élünk tül?

En azt hiszem, a józan esztű magyar nép azt felelné: hozzatok uraim békét, nyugalmat a hazának, én egy napon elkeltülöm a csárdát, vagy makrapipát veszek fapipa helyett, s azt a 25 krt kifizetem. (Helyeslés.)

A központi bizottmány által módosított tör-vényjavaslatot pártolom. (Éljenzés.)

Levelezés.

Küküllőmegye, Mikesfalva, november 18. 1867. — Szegény falvánk kis reformátum temploma az idők viszontagságai által már nagyon meggon-gálva lévén — annak kijavításában, újrafelépítésében hívem kegyeletes buzgósgát czéljához segíté fal-vánkban lakó birtokos tks Pallos József úr — ki nem sajnálotta a fáradságot, és az azzal járó kel-lemetlenséget: ismerőtől és barátaitól 79 frtot és 70 krt o. é. gyűjtött e szent czél előérésére. Szíves bizalommal kérem a t. szerkesztő urat! méltóztat-sék ezen őszinte halára elkötelező jelentésemet be-cses lapjába fölve, köztudomásra juttatni mind-azon alább következő szíves adakozók becses neveit, kik nem sajnállották filereiket adni az Ur templo-mának megépítésére, kik is a következők: mlgos Boér Kálmán 5 frt, mlgos Pálfi Domokos 5 frt,

t. Dobolyi Lajos 1 frt, t. Csiki Károly 50 kr, t. Fries Rudolf 1 frt, mlgs Szilvási Sándor 5 frt, mlgs Fekete Lajos 2 frt, t. Bágya Ferenc 5 frt, t. Könezi Gergely 1 frt, t. Boér Sándor 1 frt, Grün Bénémin 30 kr, gr. Haller Jenő 5 frt, mlgs Gerendine urasszony 2 frt, t. Beregszászi Imre 1 frt, mlgs Pócsa József 1 frt, b. Bornemisza József 1 frt, b. Bornemisza Józsefné 1 frt, mlgs Boér Johanna kisasszony 1 frt, t. Mártonfi 2 frt, t. Gábor Jánosné 50 kr, t. Máté Albert 1 frt, egy névtelen 4 frt, t. Benkő József 1 frt, mlgs Pásztóhi Rózsalia urasszony 50 kr, t. Madaras József 1 frt, t. Egyed 2 frt, t. Serbán Sándor 3 frt, t. Szilágyi Lajos 1 frt, t. Gyárfás Lajos 1 frt, t. Pataki Elek 1 frt, t. Lázár Farkas 1 frt, t. Horváth Albert 1 frt, t. Pallos István 5 frt, t. Dobolyi Ferenc 1 frt, t. Bagathai Sámuel 50 kr, t. Pallos József 1 frt, t. Pallos Józsefné sz. Gál Borbála urasszony 1 frt, egy névtelen 1 frt, t. Boda Dániel 1 frt, mlgs Gál János 5 frt, t. Perlaki Dánielné 50 kr, t. Barra Péter lelkész 2 frt, Lajda Ferenc 1 frt, Kántor György 1 frt, Szakács János 40 kr, Szedersi Sándor 1 frt, Valdman Móricz 1 frt, Bódi Márton 1 frt, Török József 50 kr, Szakács Sándor 50 kr, Erdős Ferenc 50 kr és t. Szász Sámuel 1 frtall járultak templomunk kijavításához. Az összeg, mint fennebb is említett: 79 frt 70 kr.

Áldás! Istennek áldása szálljon egyen-egyen az adakozókra! A tisztelt gyűjtő Pallos József urat pedig, ki már ezen kívül is sok szép példáját adta egyházunk iránti hő buzgalmának: áldja és szentelje meg az anyaszentegyház isteni fejedelme.

Szilágyi Károly,
reform pap.

Nagy-Bánya, nov. 26. 1867. — T. Szerk úr! Becses lapjában, mely a most lábra kapott napiródlmi frivolitásnak helyet engedni nem szokott, s azért előttem kétszeresen becses lapjában Bíró Sándornak „Kövérvideke közgyűlése” cím alatt egy közleménye jelent meg, melynek nevére vonatkozó részében valótlán és elferdített mondatok, a tényállással szembeszökő hütlenséggel adatnak elő.

A főkapitány ő mlgának szathmármegyei vendégeire vonatkozó pohárköszöntésében a szathmárkodást egy valaki szomszédságomban éretlen élceskedésből szokott gondatlanságával úgy magyarázgatván, a hogy azt a főkapitány saját vendégszallánál érteni nem akarhatta, e kellemetlen benyomásnak illendő eltörlése végett annak kijelentése mellett, hogy nem osztom ugyan a balpártiak elveit, hanem azért alkalmi provokációra meggyém-ben a balpártiak érzelmi politikáját egy toasztban bár, de nem ám a józan ész rovására, a hogyan levelező elferdíti, menteni helyén láttam.

Olyan vadat senki sem beszélt, kivált a ki bornemisza: hogy Magyarhon, midőn az ész politikáját követte, mindig bukott.

Mondom, csak annyi volt részemről, hogy hazánk történetében különösen a nagyobb szerű mozzanatok hazafias lelkesedéséből veszik eredetüket; s azért a hideg ész politikáját magában az üdvösségre elégtelennek jellemeztem. Szív és ész volt Széchenyi jelmondata; és Zrínyi hideg észszel nem rohan vala a hősi halál torkába.

Igy kellett volna levelezőnek megmagyarázni szavaim értelmét, és nem oda elferdíteni: mintha a kormány és országgyűlés többségétől akár én, akár Szathmármegye féltene a municipiumokat.

Inkább tetszett volna levelezőnek kiemelni a valót, a mit mondtam főkapitány úr azon óhajására, lennének hát mi is kívánság: hogy Kövárnak is Szathmár adott egy erős oszlopot ő mlgában; és ekkor nem szorult volna levelező arra, hogy hütlennül összeállított közleményével és mások kisebbsiteni akarásával szője be magát és a hivatlan tolmácsra nem szorult vidéket az uralgó párt „oldalbordájába.”

Törökfalvi Zsigmond.

Ausztria.

Bécs, decz. 16. A „Reichsraths-Correspondenz” a felől értesül, hogy a képviselők részéről többször kifejezett óhajátalál fogva a birodalmi tanács ülésai nem rekeszhetnek be, hanem csak el fognak napoltatni. Az urakházának vallástgyi bizottsága a kormány képviselőinek kijelentette, miszerint a házassági és iskolai törvényjavaslatok tárgyalását misem akadályozza; azonban minthogy a cultusminisztérium jelenleg csak ideiglenesen vezet-tetik, s a teljes lajtáninenni minisztérium fog ki-nevezettni, a kormány nem látja helyesnek a leendő cultusminisztérium ez irányban megelőzni.

A „Vaterland” írja: „Gróf Crivelli, ki Böhner b. helyett római követé nevezetett ki, állomására elutazott.” A „Debatte” ezen tudósítás-hoz azon hitre számított megjegyzést csatolja, hogy „a concordatum revisioja” felett a tárgyalá-sok azonnal meg fognak kezdetni.

Az elnök indítványára a bécsi urakházában a Magyarországgal kiegyenlítést tárgyzó törvényjavaslatok egy 15 tagból álló bizottmányhoz utasítottak, melybe következő urak választattak meg: Hock, Raucher bibornok, Salm örgróf, Jablonowsky hg, b. Pipitz, b. Gablencz, Reyer, Schwarzenberg Adolf hg, Meyer, Klein, gr. Mercandin, ifj. Wrba gróf, her-

czeg Schönbürg, b. Ruesküfer és b. Roth-schild.

KÜLFÖLD.

KELETI DOLGOK. A Szerbiában legköze-lebb történt miniszterváltozás indokai felől, mely Risticet épp oly hirtelen eltávolította a kormányrud-tól, mint a mily gyorsan ültette előbb mellé, a leg-különbözőbb versiók keringtek, melyek azonban majdnem legnagyobb részt megegyeztek abban, hogy a belgrádi politikai légáramlásoknál a fran-czia és muszka befolyás egymással kiűzdelme ké-pezte a mozgató erőt. A bécsi régi „Presse” érte-sztülése szerint azonban más indokok is működtek közre Risticnek miniszterre történt kinevezetése s azonnali ismétli elbocsátása mellett. A minisztérium-nak állítólag az lett volna feladata, hogy a nem-zeti parlamentáris kormányformát alakítsa oly formán, hogy az ország politikai vezetésé kizáró-lag s közvetlenül a fejedelem személyében összon-tosult volna. Ez a terv állítólag már régóta van előkészítve, s minthogy Garasanin annak kivitelére nem akart vállalkozni, Risticet hívták meg, ki csak Konstantinápolyból történt megérkezése után avat-tatván be a tervbe, hasonlóképpen megtagadta a közreműködést.

OLASZORSZÁG. Florenz, decz. 16. A képviselőkamara tegnapi ülésében Fabri védte a minisztériumot, s a parlamentet azon vát ellen, hogy a haderő gondatlannal csökkentett. Re ve l volt hadügyminiszter azt állítja, hogy az olasz csa-patok gondosan őrizték a határokat, s hogy a kor-mánynak soha sem volt szándékában háboruba bo-nyolódni Franciaországgal. Azon vát — ugymond — hogy a hadsereg desorganisáltot, alapatlan. A hadsereg jól volt fegyelmelve; azt önfeláldozás lelkesítette; a kormány pedig sem anarchicus, sem forradalmi magatartást nem tanusított.

Menabrea megerősíti a hadsereg harc-képességét.

A hadügyminiszter azt állítja, hogy a hadse-reg nem alázott meg, méltóságát megmagartartást tanusított s ellenállt a csábításoknak.

Crispi azt mondja, hogy a szeptemberi egyezmény határozott lemondás Rómáról.

A „Temps” erősíti, hogy Nigra lovag legkö-zelebb londoni nagykövetté fog kinevezettni s Pá-risban Visconti-Venosta által váltatik fel.

FRANCZIAORSZÁG. A „Journal de Paris” erőlyesen küzd az Oroszországtól szított panszláv irányzatok ellen. Legközelebbi számában azon ki-hágásról szól, melyet néhány fölhevült tanuló egy összeeszeret alkalmával alkottak, midőn a párt el-tették. A Zagrabbán kiáltott „éljen a csár” — ugymond a nevezett lap — nem elszigetelt esemény, ez kapcsolatban van egy összeesküvés rendszerrel, mely Ausztria és Törökország ellen van intézve; a nemzetiségű elvnek hódoló politikában ez az épü-let megkoronázása. Csak azt óhajtik, hogy Ausz-tria minden erejéből ellenálljon a panszláv conspi-ratióknak, Ausztria jövőjétől függ Európa jövője. A Száva és Duna partján fog vívatni az utolsó harc a szabadság és a carismus között.

MOLDVAORSZÁG. Jassy, decz. 3. Éppen most érkezett meg ismét Bratiano János, hogy a választási mozgalmaknál a kormány javára igaz-szon. Igen csekély, de bármily erőszkos tette ké-pes clique segélyével, melyet pénzzel megveszte-gatott, s mely mindent nyerhet, de misem veszhet, mert szükség esetében az uralkodó párt uszálya alá rejtőzhetik, s Bratiano agyidje alatt, reméli a kormány, hogy reá nézve kedvező választási ered-ményt fog elérni ott, hol minden körülmény csak az unio, az idegen fejedelem s őssze saatlaltesei elleni megrögzött gyűlöletről tanusodik. Sőt Bra-tiano, mint hiteles forrásból értesültünk, még tovább fog menni s Jassyban képviselőjelölt gyanánt fog fellépni, megmozdítván minden követ, hogy képvi-selővé lehessen.

A kormány e közben három dologgal van el-foglalva, melyet minden áron létesíteni akar: 1. Bratiano-nak ezen separatisticus hajlamu kerülletben leendő megválasztása által be akarja bizonyítani Moldva és a külföld előtt, hogy a „vörösek” kor-mánya Moldvában népszerűségnek (sic!) a becsü-lésnek örvend; 2. Ellensúlyozni akarja a Coua mellett agitatiókat, mert a „vörösek” saját jellem-telenségük érzetében kétkednek az előzőtt fejed-elem ígéretében, hogy nem lép fel jelöltként. Végre 3. Ezen utolsó s alkotmányos úton tett kísérlet ál-tal pártot akar magának Moldvában biztosítani, hogy azon erőszkos rendszabályokat, melyekhez előbb vagy utóbb nyulniuk kellend, kimentse, föl-téve, hogy még erre elég ideje leend.

A mondottakból s az itt uralkodó hangulat-ból következtetni lehet, hogy a választások aligha fognak komoly csendzavarások nélkül megtörtén-hetni, habár a kormány szokatlan erős katonai ör-ség által gondoskodott, hogy az eredményt még ez esetben is a maga számára biztosítsa.

KÜLÖNFÉLÉK.

A telekkönyvi helyszínelők — többnyire magyarországi szakértők — mint tudjuk, kinevezettek. Mint még megjegyeztük, kedvezőle-

nül hatott, hogy a 40 ember közt alig akadott meg egy pár erdélyi, általában az erdélyiek hát-terbe szorítvák sok helyütt, a mi nem helyes, ez etben azonban megjegyeztük, hogy azon ki-nevezett 40 egyén csak váza a telekkönyvi sze-mélyzetnek, s még mintegy hatvan egyén fog ha-sonló állomásokra kinevezettni erdélyiekből, a mi véget a folyamódások a minisztériumtól Kolozs-várra tétettek át, hogy onnan történhesek az aján-lat s be nem töltött állomásokra.

A tartományi főszámvévőség, hir szerut, legközelebből feloszlatatik s tagjai a mi-niszteriumok mellé felállítandó számvévőségekhez osztatának be.

A legújabb „B. P. K.” megerősíti a curához általunk is közölt királyhágonnenni ki-nevezéseket.

A k. f. hérvári kath. státusgyűlésre a kolozsvári esperesség Bíró Pált és Finály Henri-ke küldi képviselőül.

E hó 16-kán a protestansoknak Pesten már öt nap óta folytatott tanácskozásai befejez-tettek, melyeknek czéja volt, hogy nyilvánítsa a reformata egyház az iskola és vallási ügyekre vo-nalkozó kívánatait és véleményét, mielőtt azok a törvényhozás elé kerülnének. A gyűléseken báró Vay Miklós elnökölt. A megjelentek soraiában lát-tuk: Balogh Péter, Török Pál, Nagy Péter és Kün Bertalan superintendenseket, gr. Ráday Ge-deon, gr. Degenfeld Imre és Tisza Kálmán egyházigazdónokat, gr. Teleki Domokos, gróf Bethlen János, b. Kemény István, Zeyk Ká-roly, Ujjfalusi Miklós, Bernáth Zsigmond kül-dötségi tagokat; továbbá a lelkészek közül a két Révész, Hegedűs Lászlót, Tóth Mihályt, Bal-lagi Mórt, Dobos Jánost és Filó Lajost. Elha-tározatokat: 1) Hogy ne minden vallásfelekezetről külön, hanem általános vallási törvény készítsessék. 2) Hogy a religio egyesek kiváltságainak alapját ne képezhesse. 3) Hogy az 1848. XX. törvény-cikkelyben kimondott jogegyenlőség minden con-fessióra kiterjesztessék. 4) Hogy az egyházat az állam ellenében az autonomia illeti, s hogy az állam egyedül a felügyelet- és gyámolításra van hivatva. A vallásvaltoztatás, vegyes házasság és elválási perekre nézve szabadelvű végzések hozat-tak. Az iskola-ügy s azoknak az állam által segé-lyeztetése felett a rövid időn ismét megújítandó tanácskozásokban fognak határozni.

A kolozs-dobokai kath. esperes-ség tegnapelőtt választá meg képviselőit a január 5-kén Fehérvárt tartandó katolikus gyűlésre és pedig Bíró Pál és Finály Henrik derék hazánk-fiai részelyében. Az „Unio” jelenti, hogy közülük egyikük határozott kívánatára kijelentjük, hogy „ha ir, ezt tenni fogja azon lapban, melybe eddig is írt, t. i. lapunkban, melyhez politikai elvrokon-ság és barátság csatolja; a „Hivatalos Értesítőbe” legfőbb árverezési hirdetésekkel kedveskedik.

Ma kerül színe K. Pappné, Szabó Pepi asszony jutalmán „Egy könyvelő nő.” Ta-lán szükségtelen is az oly sok élvezetes estét szer-zett jutalmazottat a közönség figyelmébe ajánlani.

A helybeli iparosok, mint halljuk, egy „betegesgyőző-társulatot” akarnak alakítani. Az alapszabályok el is készültek. Tagja lehet min-den Kolozsvárt lakó 15 évet eltöltött s 55-öt meg nem haladott egyén, s id. elnökül Tauffer Ferenc; pénztárnokul Sallai István meg is választottot. A tag a beirataskor fizet 1, azután évenként 1 forint 20 krt. — Sikert kívánunk e jótékony vállalatnak!

Kinevezések. Puskaru János a vallás-és közoktatási minisztériumhoz osztálytanácsossá; Gyöngyösi János és Urbán Gyula ugyanoda fogal-mazókka nevezettek ki.

Zágráb utczáin, mint onnan távirják, vasárnap óta mindenfelé nemzeti zászlók lobognak e felirással: „Éljen a magyar unio!” Az unio-párt folyvást növekszik; a nemzeti párt részéről tetemes közleledés tapasztalható az unióra nézve.

A „Hon” által az olasz sebesültek ré-szére gyűjtött segélyt Garibaldi két, Jókaihoz és Csernátonihoz f. hó 10 ről Capreránál keltezett le-vélben köszönte meg. „Adja Isten, hogy a magya-rok és olaszok testvérisége, mely a harcztéteken forradt össze, váljék az egész emberiség javára” írja többek közt a korszorú hős a Jókaihoz inté-zett levélben.

Abrudbánya vidékén, mint a „Sz. K.” értesül, a szükség oly nagy, hogy a legszegé-nyebb osztálnál, már az éhség jelei is mutatkozni kezdenek.

A kolozsvári iparos olvasó-egylet a szabályszert karácsoni közgyűlést folyó hó 27-én délután 3 órakor, azaz, karácson tunep harmad-napján fogja megtartani; mire az egylet tisztelt tagjai figyelmeztettek. Az iparos olvasó egylet igaz-gató választmányá nevében Czákó József egyleti jegyző. Kolozsvárt, decz. 19. 1867.

E hó 26, 27 és 28-dikán tartatnak meg a királyhágonnenni kath. templomokban a pápa által az egyházért világszerte végzendő imák.

A „Gazetta Trans.” közli a Dózsa Elek életrajzát, s ezzel egyttessen a Barnutinét is. Ugy találja, hogy a két férfi jellemében sok ha-sonló volt, s úgy hiszi, hogy ha alkalmuk nem hiányzik, megértették volna egymást. — Azonban,

ha ez nem lehetett — ugymond — talán megértik valaha egymást tanítványaik. — Teljes hittünk ez nekünk is, s annál hamarabb bekövetkezik, minél ritkábban enged tért hasábjain a szokásos recreáti-natióknak a „Gazetta.”

Hovesmegyében szintén megalakult a Deákpart, Kovách László, a képviselőház e ki-váló tagja által szerkesztett program alapján.

Az „Esztergomi Közlöny” szer-kesztősége, mint az ottani polgárság érztületének tolmácsa, kijelenti, hogy akár vállall közhivatalt Besze János, akár nem, „míg Besze János él, addig ő lesz Esztergom követe, vagy senki!”

Mult számunkban egy marhavész el-leni gyógyszer, jobban mondva módot említették, de vétségből kimaradt az ezt tapasztalásból ajánló neve, s ez Matskasi Ferencz úr Györgényből.

Klapka György Temesvárott egyhan-gulag megválasztott tiszteletbeli városi képvi-selőnek.

A zágrábi főispán közelebb több tiszt-viselőt felmentett a szolgálattól. Ezzel egyidejűleg azt jelenti, hogy Zágrábmegyében a tisztújítás valószínűleg a jövő hónapban megy végbe.

A pesti esküdtészek előtt jelenleg nem kevesebb, mint 41 sajtópör van megkezdve.

Az első vasúti kocsi Gyorokon Arad-megyében f. hó 10-kén tartotta bevonulását. Az összegyűlekezett nép taraczkdurrogással s éljennel fogadta a kis vonatot, s aztán áldomást ittak abból a szép csikóbőrös kulacsból, melyet harmadéva a debreczeniek ajándékoztak az aradi dalárdának.

A koldusokat Miskolcon közelebb összeirták, s ez alkalommal kísült, hogy e szomoru mesterséget olyanok is űzték, kiknek házuk, sző-lőjük és földjük is van, s rettentően protestáltak azon rendszabály ellen, mely az igazi koldusokat az ápdalába elhelyezni rendeli, vagy a koldulástól eltiltja.

Budapest egyik legkittünb iparosa, a budai híres érezöntőde tulajdonosa Ganz Ábrahám f. hó 16-kán valószínűleg örültségi rohamban fel-dunásori házának negyedik emeletéről leugrott s agyát a kövezeten a szó szoros értelmében szétzúzta. Házi orvosa állítása szerint már huzam-osb idő óta lehetett rajta a buskomorság jeleit észrevenni, szomoru tettének közvetlen indoka iránt azonban senki sem tud közelebbi felvilágosítást nyújtani.

Londonban e hó 13-kán a Cerenham-well fogház mellett több épület légberöplött. A fog-ház sértetlen maradt, de körülötte 12 apróbb ház omlott össze; több emberélet is áldozatul esett. A feniekre gyanakosznak, kik egyik főnöküket akar-ták volna a fogházból kiszabadítani.

(Beküldetett.) A minap Palatkai hon-védársunk temetésakor a „M. Polgár” humorizáló tárczájában említés volt arról, hogy ha az a sok honvéd, kik a temetésen megjelentek, mindenik csak egy-egy piczulat adott volna szegény Palat-kainak életében, hát nem halt volna nyomorban meg. Nem volt ott, uram, a sok honvéd közül há-rom sem, a ki elhunyt bajtársunkat ne segítette volna. Megmondhatja övegye is, és mielőtt efféle érdeklő dolgok iratnának ki, jó lenne, ha a „M. Polgár” előbb végire járna s azután tenne szemre-hányást. Két honvéd.

Nemzeti színház. Kedden, decz. 17-én a nagy szellemű Czákó Zsigmond emlékeze-tére adatott annak legszebb drámája a „Kalmár és Tengerész.” Méltánylattal említhetjük fel szinígazgatóknak kegyeletes megemlékezését és az elismerésnek azon nyilvánítását, melylyel a szin-irodalom ezen nemes, de szürkenesettlen bajnokának emlékét megtisztelte. Egy — Beczkói esztétének becsültetére való — szép alegorikai kép tüntette elő a korán eltűnt, a szenvedések poharát fenéig ürít-tett nagy szellem élet-drámáját, emlékszobra előtt ott volt a költészetnek oltára mellett a nemzet áldó geniusa és a gyászos halál, mely ezen reménydús, nagyra hivatott életet oly korán fonyasztá el, ott merült fel szellemének legszebb teremtménye, ezen fogalmában és kivitelében egyaránt megragadóan szép dráma, melynek előadását főként emelte Eg-ressi, ki Kelenfői színpadon annyit drámai ha-tást, s oly emelkedettséget fejtett ki, mennyi csak lehetséges volt, s ki ez este újból egy lapot tűzött érdemkoszorujához. Bilsenné szerepében Fehér-váriné tökéletesen helyen volt, s főként a vég-jelenetnél a szerepe igényelte erőt és dacot fej-tette ki, miért meg is tapsoltattot. Szép né Margit kisebb szerepében is fel tudott tűnni. Ujjfalusi, Balogh tulzott és tulczikornyás szavalatuk és hatásadászat által elejték szerepüket, s nem ért-jük, hogy Arthur szerepét miért nem adta az arra több hivatottsággal bíró Ujházi. Még kellemetlen hatással volt, s a legnagyobb drámai momentumból comicus jelenetet csinált az, hogy Arthur pistolya sebhogy sem akart elszűlni, midőn ez Herminát le-lövi. Az ily kicsinyiségekből eredő viaszás helyzet elhárítására jó lesz a rendezőnek több figyelmet fordítani. Hermina szerepében K. Alfonsa helyen-helyen jól alakított, de sok helyen újból belésett a dagályosság hibájába. A színművészet mai igé-nyei és magasabb fogalmi szerint mindenkéltt a természetesség az, mit a színésznek szerepében kifejtetni kell, a szónoklatszerű hangszulozás ma már eltévesztő hatású, e tekintetben ott áll után-

zandó mintaként Laczkóziné, Feleki stb., kik éppen egyszerű természetességgel hatnak, s kik az életből merített tehát élethű alakokat állítanak előnkbe.

Szerdán, decz. 18-án a jeles Odry Lehel jutalomjátékán adatott Halevy „Zsidóhölgye“, ezen drámai opera sikeres előadásához hiányoztak az erők, s főként Eliazárnak nagy szerepe gyengén lévén Reszler által énekelve az — mivel egyike a leglényesebb szerepeknek — az egész előadásra hátrányosan hatott. Recha Reszlernében igen ügyes személyesítőre talált, s nem csak erőteljes s kellemes énekével, hanem ügyes alakítása és szép öltözködéssel is kitűnt. A jutalmazott, bár rekedt volt, mégis több helyen, de főként a megrendítő végjelenetnél igen szépen énekel, s elismerő tapsok s éljenző röplapok mellett egy értékes emlékgyűjtemény tisztelettel meg a fiatalság által.

— Nyilatkozat. Jónás a „M. Polgár“ tegnapi számában külön cikkben felel a „K. Közlöny“ színházi referensének, oly cikkben, mely ecclatans bizonyítványt annak, hogy Jónás úr oly egyén, ki azon nyelven beszél, mely nem lapba, hanem csak is a piaci árpadoknál polemizálók szájába illik. Én ily fegyvert ellene nem használhatok; egy oly lappal, mely ily szellemi termények orgánjává lett, szóba nem állhatok; s azért egyszer mindenkorra kijelentem, hogy Jónás úr tőlem beszélhet, én — feleletre méltónak nem itélvén — hallgatni fogok. — A „K. Közl.“ id. szinh. referense.

A „Magyar Polgár“, egy trilla és két kupa bor.

T. szerkesztő úr! Meg nem állhatom, hogy hozzá ne szóljak én is az éppen tapeton levő fontos tárgyakhoz.

Azt mondják, halnak a víz, madárnak a leg, s Jónásnak is van eleme; én kerestem erre szebb kifejezést, gyöngédebbet, de nem találtam mást ennél: scandalum. Azt hiszem, ezt legújabbán is eléggé bebizonyította két kupa borral.

És ki parancsolhatja meg a halnak, hogy ne szeresse a vizet, ki a madárnak, hogy ne csattogtassa szárnyait a légből?

Éppen ezért én nem bémulok azon, akár mekkora bakkokat lö is Jónás, s nem azon a jónaniadon (ad normam jeremiad), mely mellett könyökgi gyűrűkötben humorát is eljuttatja (mink csak a „M. Polgár“ olvasó-közönsége örülhet leginkább). Múlt volt három napi készületre csakugyan ez a tegnapi „Polgár“-ban megjelent „izé“ Lám ennél egy pogácsaárulón is gyorsabban viszámondja, minek őt állítják, csak hogy gyöngédebben.

Nem ütődöm meg azon sem, hogy Jónás előtt a főkérdést két kupa bor képezi, bár e kedves adomát éppen rajta törtétnek mondják. Ha megnevezni igérte azt a színészt, tegye, kötelessége; bár az ilyesmit tudomásul venni, csak Jónástól telhetett ki. Ugyan megjárják szegény nyomdászok, ha mindazon „bököket“ kiszédelniük kellene, melyekkel a „M. Polgár“ t itt is, amott is megtisztelik.

Nem alterál még az sem, ha Jónás Gerecsné egyes hangjainak a Hollói Kornéliához hasonlítását megtiltja, s nem is okadatozza, miért ne lehetne a kisebbet a nagyobbhoz hasonlítani, habár általában véve ég és föld között a különbség; lám Jónás is hasonlít Kakas Mártonhoz, hisz ez is ezt írta színi recenziói fölé: „Kakas Márton a színházban.“

A meghumortalanodott humoristának a fölötti bémulátan sem botrányozom meg, hogy a politika, recensio, jónaniad összevartatott; ki tehet róla, midőn Jónás is ir vezérezkiket, mint többször észrevehető.

Mint mondtam, ezeket mind a természet határain belüli dolgoknak tartom és csak azzal nem vagyok tisztában, valjon minő „élez“ rejlik az alatt, midőn a „M. P.“ az irodalmi stytle figyelmeztet, s éppen a „M. Polgár“

Egy színházlátogató.

Gabonaár Kolozsvárt Dec. 19-kén 1867.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztabúza 4 ft 26 kr. Elegybúza 2 ft 78 kr. Rozs 2 ft 58 kr. Árpa 2 ft 10 kr. Zab 1 ft 50 kr. Törökabúza 2 ft 30 kr. Pityóka — 1 ft 80 kr. Marhabús fontja belváros 16, külvárosban 15 kr.

— N. Váradon, december 10-kén tartott hetivásáron következő árak jegyeztettek: Tisztabúza 1-ső osztályú 5 ft 50 kr, 2-od oszt. 5 ft — kr, 3 ad oszt. 4 ft 50 kr; kétszeres búza 1-ső oszt. 4 ft 30 kr, 2-od oszt. 4 ft 10 kr, 3 ad oszt.

4 ft — kr; rozs: 1-ső rendű 3 forint 60 kr, 2-od rendű 3 forint 40 kr, 3-ad rendű 3 forint 30 kr; árpa 1-ső rendű 2 forint 20 kr, 2-dik rendű 2 forint 10 kr, 3-dik rendű 1 ft 80 kr; zab 1-ső rendű 1 forint 80 kr, 2-ik rendű 1 forint 70 kr, 3-ik rendű 1 ft 60 kr; tengeri 1-ső rendű 2 ft 70 kr, 2-ik rendű 2 ft 60 kr, 3-ik rendű 2 ft 50 kr; borsó 5 ft 50 kr; lenese 5 ft 50 kr; bab 5 ft 50 kr; köleskása 5 ft 50 kr; burgonya 2 ft — kr; 1 mázsa lángliszt 12 ft — kr, zsemleliszt 10 ft — kr, fehér kenyérliszt 8 ft 50 kr, barna kenyérliszt 7 ft 50 kr; 1 fuvar széna 2 ft 80 kr, szalma 1 ft 40 kr, szalonna 32 ft, 12 font zsupszalma 7 kr, 3 font alomszalma 3 kr; 1 öl (6 láb) tűzi búkfa 17 ft, tölgyfa 16 ft, cserfa 20 ft, 1 font marhabús 18 kr, öntött gyertya 44 kr, lámpaolaj 38 kr, 6 bor itezéje 20 kr, új-bur 12 kr, pálinka 18 kr, szilvapálinka 44 kr. Szesz 30%, itezéje 22 kr.

— Nagy-Várad piacz deczemb. 14-ről: Búza 8.59—10.20, rozs 7, árpa 4.40, zab 3.20—3.30, tengeri iránt nincs kereslet 5.20, szesz helyi fogyasztásra 20 1/2 kr. 30 foku.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Dec. 20-kán: 5% Metaliques 100 ft 55.70. 5% Nemzeti kölcsön 100 ft 65.—. Kamat 58.40. 1860. Kölcsön 82.10. Bankrészevény 678.—. Hitelintézeti részvény 200 ft 184.30. London 10 ft st. 100 ft 23 1/2, kr 121.30. Ezüst 119.25. Cs. királyi arany 5.76.

Dec. 18-kán: Földtehermentesi kötvény Magyarország 70.50 Erdélyi 65.25.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Czirák Samunál

a hidutezában a hidkapu mellett Kolozsvártt kapható:

Legfinomabb Czukornak fontja	34 kr.
Finum Laguaira kávénak	72 „
Finum valódi Ceylon kávénak fontja	80 „
Legfinomabb valódi Ceylon kávénak fontja	84 „
Legfinomabb valódi Cuba kávénak	88 „
Legfinomabb „Cuba gyöngy kávénak fontja	96 „
Legfinomabb Petroleumnak (Salongaas) fontja	18 „
Ugymint: különféle legfinomabb Théák, valódi Jamaikai-rumok és mindennemű fűszer áruk a legutányosabb árakban.	
Mindenféle valódi angol és másféle czérnak, valódi pottendorfi fehér kötő és stikoló gyapottak leszállított gyári árakban.	

Bolt változtatás.

Alulírt mely tisztelettel tudomására adja a t. cz. közönségnek, miszerint **óra raktári helyiségét** a bel-monostortezéből főtér 268 számú tek. Knausz uró házába folyó év **december 20-án** teendi át.

Azon reményt táplálva magamban, miszerint a t. cz. közönség az eddig pontosságom és szolgálat készségem által kivívott nagybecsű bizalmát tovább sem vonandja meg tőlem.

Egyszersmind szerencsém van jelenteni, miszerint ujonnan nyitott óra raktáramat a karácsonyi és újévi ajándékokra nézve, igen izletes arany és ezüst órákkal, s lánczokkal jutányos árakon az alább irt árjegyzék szerént dűsan szereltem fel.

Árjegyzék:

1 darab ezüst henger óra másodpercz mutatóval	12 forinttól 14 forintig.
1 „ „ horgony óra	17 „ 22 „
1 „ „ „ kettős ezüst köpennyel	22 „ 36 „
1 „ „ „ angol szerkezettű óra kristály tüveggyel	18 „ 28 „
1 „ „ női arany henger óra	30 „ 55 „
1 „ „ horgony óra	45 „ 75 „
1 „ „ férfi „ óra	45 ftól egész 110 frtig
1 „ „ nemontoir ezüst óra	22 „ 55 „
1 „ „ arany kettős köpennyel	100 ftól egész 180 „

Különösen figyelemre méltók az ujonnan érkezett Ingo (Pendule) óráim, nagy aranykerettű fali, asztali, zenélő és francia felkötő (Wecker) óráim. Vidéki rendelmények, nem különben pontos javítások gyorsan eszközöltetnek.

Uj órák és javítások egy évi jótállás mellett.

BABOS SÁNDOR, órász.

Karácsoni és újévi

ajándékok

TAUFFER JÁNOS czukrázatában Kolozsvártt.

Bátor vagyok a n. érd. közönség figyelmét ez úttal is felhívni „**karácsoni és újévi ajándék**“-jaimra, melyek kitűnő szépség és olcsóság tekintetében a köz-elismerést több évek óta kivívták, s Kolozsvártt csak nálam kaphatók, jelesen: minden fajta **liqueur, marcipán, hab- és mandula-confectek, dragánt chokoládé- és czukor-figurák; kész karácsoni fák** különböző árban; **kosarak, schatulok, puchetok, bubák, gyümölcsök** s még sok más karácsoni **galyakra** aggatni szokott **czuckerlik**. Mindezek a legutányosabb árakban.

TAUFFER JÁNOS, czukrász.

Tisztelt orvos ur!

Kedves kötelességemnek tartom, fogorvos dr. J. G. POPP urnak, kinek

Anatherin-Szájvizét

foghasom gyakori vérzése, a fogak inogása, gyakori rheumaticus fogfájdalmak, és végre még a dohány-szag eltávolítására használtam, megérdemelt dicséretet nyilvánítni, és ezen fogorvos urnak egy nem csak fájdalmas

hanem undorító betegségéből felgyógyul somért a legbensőbb köszönetemet tolmácsolni.

Bécs. Liberet Helfer m. p. But. rszövet-gyárak, Gumpendorf Nr. 535.

Egy palaczk ára 1 ft 40 kr. Csomagolás 20 kr.

Erdélyországra nézve főraktárosok: WOLFF J. ENGEL J. és dr. HINTZ GYÖRGY gyógyszerészek Kolozsvártt; továbbá kapható az ország minden gyógytárában.

(334) ^{2/12} (10—*)

BOSKOWITZ A.

optikai és díszáruraktára

a gróf Rhédei-féle házban alant a nagy kávéház mellett

KOLOZSVÁRTT AJÁNLIJA:

Kettős nézesőveit (Operngucker) 5 ftől 100 frtig.
Távesőveit 4 ftől 70 frtig.
Oresiptetőit (Zwiker) 1 ftől felfelé.

Fényképeit a legnagyobb választékban 10 krtól 20 és 40 krig.
Különféle urak és asszonyok számára való fényűzési czikkeit a legutányosb árakban.

Mindenféle **mérnöki és rajz eszközeit és czirkalmait.**
A cs. kir. katonatisztek és hivatalnok urak kaphatnak nézesőveket havonkénti részlet fizetés mellett.
Megrendelések mindenkor elküldetnek postai utánvét, vagy az érték előrei letétele mellett s a nem alkalmas tárgyak visszaeseréltetnek.

Tudósításul! utánzások és visszaélések kiküldése véget semiféle újabb tárgyakat sem a kirakatba nem teszes, kem pedig az **eladás előtt** próbául ki nem kölcsönözök.

Karácsoni és újévi

ajándokul a magyar, német és francia irodalom újabb termékeiből

ifjúsági iratok, képes és díszkiadású művek, úgy

imakönyvek

katholikus és protestánsok számára, egyszerű és legcsinosabb bársony kötésben.

Ugyanott kaphatók 60 krtól 10 frtig

fénykép albumok

hozzá való KÉPEK darabja 15 kr., 12 darab 1 ft 50 kr., 24 darab 2 ft 50 kr., és 50 darab 5 frtjával.

Legujabb és kedveltebb ZENEDARABOK hetenként érkeznek.

CSEMEGÉK

kisebb gyermekek számára;

melyekkel családok, kisdedek és elemi tanítónak kedveskedik

GÁSPÁR JÁNOS

nagyenyedi neveléstanár és képezdeigazgató

Harmadik javított, 9 beszély- és 170 vers-csemegével bővített **kettős kiadás**; névszerint: egyik íróvelinre nyomott díszkiadás 2 gyönyörű színezett, 2 könyomásu és 23 fametszésű képpel.

20 1/2 nyolczadrét iv, díszes borítéku keménykötésben 2 ft 60 kr.
másik szép fehér papíru népies, iskolai kiadás, 2 fekete könyomásu képpel.
20 nyolczadrét iv, csinos borítéku kemény kötésben csak 1 forint.

A Köztalányi hölgyek.

Történeti regény, két kötetben. Írta P. Szathmáry Károly.

Ára 2 forint o. é.

Kelet tündérvilága vagy Szaif Züliázán szultán.

Arab rege. Aly bey után fordította Orbán Balázs. Két rész egy kötetben kötve 2 ft. Díszkiadás, 4 könyomásu képpel, 3 ft.

STEIN JÁNOS kölcsön-könyvtára

Kolozsvártt.

Bátor vagyok a t. cz. olvasó közönséget a már évek óta fennálló, közel **10,000** darabból álló **kölcsön-könyvtáromra** figyelmeztetni.

A magyar-, német-, francia regény-irodalom termékei a legujabb időköz fel vannak véve s a naponta megjelenendők is pontosan felvételnek.

A könyvek teljes névsora éppen most jelent meg.

Előfizetési feltételek:

Egy óra 1 kötetre 60 kr, 2 kötetre 1 ft.
Fél évre 5 kötetre 5 ft, 10 kötetre 7 ft.
Egész évre 5 kötetre 8 ft, 10 kötetre 12 ft.

Biztosíték: egy — két kötetért 2 ft, 5 kötetért 5 ft, 10 kötetért 10 ft. A biztosíték az olvasás felbehagyásakor visszaadatik.

Előfizetéseket a vidékre is elfogadok.

!! Uj női-divatczik papírból!!

Stein J. könyv- és papír-kereskedésébe most érkeztek és nagyválasztásban kaphatók:

Női gallérok és kézelők papírból,

melyeken a legfinomabb himzések szebbnél szebb mintákkal családásig vannak utánozva.

Egy rendbelinek ára (kézelők és gallér) **20 kr.** melyeket — kissé vigyázva — több napig lehet viselni, **egyes darab 8 kr.**

Sajtolt élesztő

fontja kapható 45 krért helyt

Szászvároson

az alóltartak szesz- és élesztő gyárában.

Megrendelések minden irányban pontosan teljesítetnek

Steiner és Dahinten.

(395) (3—3)

Eladó kert.

A kőkert utcza 232 és 233 számú telek, (kert és lakház) eladó.

Értekezni lehet

Szenkovich Mártonnal

(bel-szénutca 133 szám alatt.)